

*Sosiaali- ja terveysalan
perustutkinnon **perustason**
ensihoidon osaamisalan kokeilujen
yhteistyöpäivä*

Stadin aikuisopisto 13.11.2015

Aira Rajamäki, opetusneuvos, AMPA,
Opetushallitus

Pääministeri Sipilän hallitusohjelmassa

Kärkihanke: Osaaminen ja koulutus

Kärkihanke 2: Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi vuosina 2015-2018

Keskeistä reformissa:

- ◆ Ammatillisen koulutuksen toimintaprosessien ja järjestäjäjärakenteen uudistus.
- ◆ Rahoituksen, säätelyn ja ohjauksen uudistus. Kaadetaan raja-aidat nuorten ja aikuisten koulutuksen väliltä ja lisätään yksilöllistä oppimista. Parannetaan aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista.
- ◆ Luodaan ja otetaan käyttöön uusi koulutusopimusmalli käytännönläheisen oppimisen edistämiseksi. Kehitetään oppisopimuskoulutusta ja vähennetään siitä työnantajille aiheutuvaa hallinnollista ja taloudellista taakkaa.

Ajankohtaista tutkintojärjestelmän kehittämisestä

Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittäminen jatkuu vuoteen 2018 asti

- ◆ Työtä jatkaa opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työelämän ohjausryhmä ammatillisen tutkintorakenteen uudistamiseksi (TUTKE3).
- ◆ Työryhmän tehtävänä on
 - **laatia puitteet** ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen ja tutkintojen kehittämiseksi erityisesti ammatti- ja erikoisammattitutkintojen osalta.
 - **laatia toimialoittaiset** tavoitteet ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kehittämiseksi.

Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittäminen jatkuu vuoteen 2018 asti

- ◆ Työryhmän tehtävät jatkuu
 - **ohjata** ammatti- ja erikoisammattitutkintorakenteen kehittämistä ja seurata uudistuksen toteutumista
 - **arvioida** erikoisammattitutkintojen suhdetta korkeakoulututkintoihin ja korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksiin
 - **arvioida** tarve osaamispisteiden käyttöönotolle näyttötutkintona suoritettavissa ammatillisissa perustutkinnoissa sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa.

Koulutusala	Ammatilliset perustutkinnot	Ammattitutkinnot	Erikoisammattitutkinnot	Yhteensä
Humanistinen ja kasvatusala	3	5	3	11
Kulttuuriala	6	18	15	39
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	1	14	9	24
Luonnontieteiden ala	1	1	1	3
Tekniikan ja liikenteen ala	26	98	64	188
Luonnonvara- ja ympäristöala	6	25	14	45
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	6	13	13	32
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	3	10	5	18
YHTEENSÄ	52	184	124	360

Tutkintojen perusteiden kehittäminen

- ◆ Tutkintojen **perusteiden laadintaprosessin** yhtenäistäminen ammatillisessa peruskoulutuksessa ja aikuiskoulutuksessa
- ◆ **ePerusteisiin siirtyminen**: pt kaikki ja at ja eat noin 2/3 suomenkielisistä
- ◆ Uusia tutkintojen perusteita ei jatkossa julkaista painettuina tai verkossa pdf:nä
- ◆ Tutkinnon perusteiden rakenne (630/1998, 13 § ja 631/1998, 13 §)
- ◆ Ammatillisten perustutkintojen perusteiden uudistaminen käynnistyy syksyllä 2015 vaiheittain
- ◆ Arviolta noin 50 ammatti- ja erikoisammattitutkinnon perusteita uudistetaan vuonna 2015.

Valtioneuvoston asetus ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvästä henkilökohtaistamisesta (794/2015), voimaan 1.8.2015

- ◆ Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on
 - **Henkilökohtaistamisprosessin päivitys**
 - Näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman laadinnassa otettava huomioon (kohdat 9, 11 ja 12), jos haetaan näyttötutkintojen järjestämissopimusta
 - **Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan päivitys, rakenne 7 §:n mukaiseksi**
 - Muuttaa aikaisemmin osoitetun osaamisen arviointi- ja päätöksentekoprosessia
 - Mahdollisten opiskeluvalmiuksia parantavien opintojen suunnittelu.

Ammatillisten tutkintojen määrittely

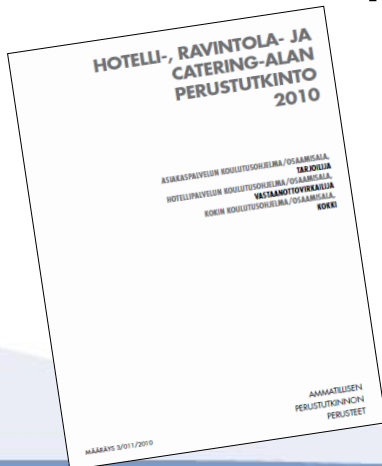
- ◆ **Ammatillisen perustutkinnon** suorittaneella on laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä osa-alueella (L 787/2014, 4 §).
- ◆ **Ammattitutkinnossa** osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattiosaamista, joka on perustutkintoa syvempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin (L 788/2014, 12 a §).
- ◆ **Erikoisammattitutkinnossa** osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattiosaamista, joka on syvällistä ammatin hallintaa tai monialaista osaamista (L 788/2014, 12 a §).

Muutokset perustutkinnon perusteissa ja määräyksissä (TUTKE 2)

Säädösmuutokset

- Perustutkinnon perusteet (52 kpl) omina asiakirjoina
- **5 kpl kokeilussa noudatettavaa tutkinnon perustetta**
- **ePerusteet rakenteistettuina**
- Muut määräykset omina asiakirjoina.

→ Tutkinnon perusteet

→ Muut OPH:n määräykset

Miksi sosiaali- ja terveysalan
perustutkinnon perustason
ensihoidon kokeilu (2014-2019?)
käynnistettiin?

Palauta mieleen..

Muutoksista perustason ensihoidon osaamisalan kokeilussa noudatettavissa tutkinnon perusteissa

- ◆ Vuonna 2014 annettu OPH:n määräys oli voimassa 31.7.2015 asti => kumottiin
- ◆ Täysimääräinen osaamisen tunnustaminen siirtymävaiheessa (Huom! Yhteiset tutkinnon osat)
- ◆ Kaikki opiskelijat siirtyivät opiskelemaan 1.8.2015 voimaan tulleilla tutkinnon perusteilla
- ◆ Kokeilussa noudatettavat tutkinnon perusteet (Määräys 22/011/2015), voimaan 1.8.2015
- ◆ Muutokset tutkinnon perusteiden rakenteessa ja tutkinnon muodostumisessa
- ◆ **Lähihoitaja -nimikkeellä nimikesuojaus Valvirassa.**

Tutkintojärjestelmän tahtotila – Osaamisen kehittäminen

Tutkintojärjestelmä osaamisen kehittämisen tukena

- **osaamis-**
perusteisuus
- työelämä-
lähtöisyys
- reagointikyky
- selkeys
- johdon-
mukaisuus
- hahmottuminen
kokonaisuutena
- joustavuus
- valinnaisuus
- yksilölliset opinto- ja
tutkintopolut
- osaamisen
tunnistaminen ja
tunnustaminen

OPETUSHALLITUS

”Osaamisperusteisuus koskee koko tutkintoa ja sen kaikkia tutkinnon osia.” (HE 12/2014)

- ◆ Osaamisperusteinen kuvaustapa edistää aikaisemmin hankitun **osaamisen**, etenkin epävirallisen ja arkioppimisen, **tunnistamista ja tunnustamista** osaksi tutkintoja ja
- ◆ edistää huomion kiinnittämistä koulutuksen **tuloksiin**, mikä tukee
- ◆ koulutuksen **laadun** parantamista.

Terminologiaa on yhtenäistetty ja täsmennetty

Nykyisin ammatillisessa peruskoulutuksessa	1.8.2015 alkaen
opetussuunnitelman peruste	tutkinnon peruste
opinnot	tutkinnon osa
koulutusohjelma	osaamisala
henkilökohtainen opetussuunnitelma	henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (myös erityisopetuksessa: HOJKS sisältää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman)
	tutkintonimike tarkoittaa ammatillisessa peruskoulutuksessa ja ammatillisessa aikuiskoulutuksessa samaa asiaa (esim. kiinteistöhoitaja, kokki, lähihoitaja)
hyväksilukeminen	osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
	oppimisen ja osaamisen arviointi erotetaan selkeämmin toisistaan

Ammatillisen perustutkinnon muodostuminen

AMMATILLISENA PERUSKOULUTUKSENA SUORITETTAVA AMMATILLINEN PERUSTUTKINTO (180 OSAAMISPISTETTÄ) SISÄLTÄÄ

Ammatillisia tutkinnon osia	135 osaamispistettä, <ul style="list-style-type: none">- joista 15 osaamispistettä voi olla vapaasti valittavia tutkinnon osia- jonka osaamisesta vähintään 30 osaamispistettä hankitaan työssäoppimisen kautta
Yhteisiä tutkinnon osia	35 osaamispistettä
Vapaasti valittavia tutkinnon osia	10 osaamispistettä

Tutkinnon yksilöllinen laajentaminen. Opiskelija voi sisällyttää tutkintoonsa enemmän ammatillisia tutkinnon osia, jos se on tarpeellista työelämän alakohtaisten tai paikallisten ammattitaitovaatimusten taikka opiskelijan ammattitaidon syventämisen kannalta. Tutkinnon osat voivat olla ammatillisia tutkinnon osia tai paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuvia tutkinnon osia.

**Näyttötutkintona vain ammatilliset tutkinnon osat,
ei osaamispisteitä.**

Sote:n pt perustason ensihoidon

osaamisala: Ammatilliset tutkinnon osat, pakolliset

- ◆ Terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen (20 osp)
- ◆ Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen (30 osp)
- ◆ Perustason ensihoidon osaamisalan, **perustason ensihoitaja**, pakolliset tutkinnon osat
 - Akuuttihoitotyössä toimiminen, (30 osp)
 - Ensihoitopalvelussa toimiminen, (40 osp)

Ammatilliset tutkinnon osat, valinnaiset

- ◆ Viranomaisyhteistyössä toimiminen (15 osp)
- ◆ Päivystyspolikliininen hoitotyö (15 osp)
- ◆ Perioperatiivinen hoitotyö (15 osp)
- ◆ Immobilisaatiohoidon toteuttaminen (15 osp)
- ◆ Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen (15 osp)
- ◆ Haavan hoito jalkojenhoidossa (15 osp)
- ◆ Näytteenotto ja asiakaspalvelu (15 osp)
- ◆ Vanhusten kotihoito ja huolenpito (15 osp)
- ◆ Yritystoiminnan suunnittelu, (15 osp)
- ◆ Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, (10-15 osp)
- ◆ Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta*
- ◆ Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista*
- ◆ Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, (5 osp)
- ◆ Yrityksessä toimiminen, (15 osp)
- ◆ Huippuosaaajana toimiminen, (15 osp)
- ◆ Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuivia tutkinnon osia, (5-15 osp)
- ◆ Tutkinnon osa vapaasti valittavaista tutkinnon osista, (5-15 osp)

Tutkintokohtaiset muutokset

- ◆ Tutkinnon kokeiluperusteisiin on tehty säädösmuutosten edellyttämät rakenteelliset muutokset ja vain välttämättömät muut tarkistukset ammattitaitovaatimukseen, osaamisen arviointiin ja ammattitaidon osoittamistapoihin
- ◆ Mm. työn suunnittelua ja suunnitelmallista työskentelyä, turvallisuutta, omavalvontaa ja laatua, lääkehoitoa, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevia asioita tarkistettu.

Tutkintokohtaiset muutokset jatkuu..

- ◆ **Uudistettu osaamisen arviointia** Ensihoitopalvelussa toimiminen tutkinnon osassa - **Hälytysajossa toimiminen ja ambulanssin käyttö ensihoitopalvelussa**
- ◆ Ammattitaidon osoittamistavoissa on noudatettu samaa määräystekstiä kuin muissakin perustutkinnoissa
- ◆ Lisäksi annettu tutkinnon osittain tarpeellisiksi koettuja lisämääräyksiä osaamisen osoittamiseen ja mahdollistettu kokeilussa välttämätön **simulaatio**.

Tutkinnon muodostuminen

- vapaasti valittavat tutkinnon osat

Vapaasti valittavien tutkinnon osien **tulee tukea tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita.**

Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla

- ◆ ammatillisia tutkinnon osia
- ◆ paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia
- ◆ yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja
- ◆ jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja
- ◆ työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia.

Osaamisen arviointi

- Työprosessin hallinta
 - Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta
 - Työn perustana olevan tiedon hallinta
 - Elinikäisen oppimisen avaintaidot
-
- Arviointikriteerit – T1, H2, K3 – tasoilla
-
- ❖ Ammattitaidon osoittamistavat.

Yhteiset tutkinnon osat → 4 laajaa tutkinnon osaa, joissa pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat (35 osp)

- ◆ Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen (11 osp)
- ◆ Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen (9 osp)
- ◆ Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen (8 osp)
- ◆ Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen (7 osp).

Opetushallituksen määräykset -> Muut määräykset – L 787/2014, 13 a §

◆ Opetushallitus määrää:

- 1) todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista 25 e §:n mukaisesti
- 2) opiskelijan terveydentilaa koskevista vaatimuksista 27 a §:n mukaisesti
- 3) suunnitelmista opiskelijoiden suojelemiseksi ja kurinpitokeinojen käyttämiseksi 28 §:n mukaisesti
- 4) osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista sekä arvosanojen muuntamisesta 30 §:n mukaisesti
- 5) kodin ja oppilaitoksen yhteistyön ja opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista 37 §:n mukaisesti.

Miten kokeilussa eteenpäin?

- ◆ **Jatkoaika kokeiluille tulossa ->31.12.2019 asti?**
- ◆ Perusteiden ja kokeiluohjelman noudattaminen
- ◆ Opetussuunnitelmien ja järjestämissuunnitelmien kehittäminen -> suunta perusteiden kehittämiselle
- ◆ Tiedon ja kokemuksen kerääminen ja jakaminen verkostossa - konkreettinen yhteistyö
- ◆ SORA-säädösten huomioon ottaminen.

Miten kokeilussa eteenpäin?

- ◆ Aktiivinen työelämän kanssa tehtävä yhteistyö työelämävastaavuuden selvittämiseksi ja varmistamiseksi
- ◆ Palautteiden systemaattinen kerääminen eri osapuolilta kokonaiskäsityksen selville saamiseksi
- ◆ Osaamisen rajapinnat selville? Miten?
- ◆ Kattava, eri osapuolten näkökulmaa valottava **väliraportointi**
- ◆ **Arviointiin osallistuminen v. 2016 => Perusteita päätöksenteon pohjaksi.**

Miten tutkinnon perustetta tulisi vielä kehittää kokeilussa?

- ◆ Tutkinnon osien nimet?
 - Pakolliset?
 - Valinnaiset?
- ◆ **Tulevaisuuden työelämässä** tarvittava osaaminen?
 - **Sote-uudistuksen kokonaisuus ja läpivienti perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa, sosiaalihuollossa - ensihoidossa ja päivystyksessä? – Mikä muuttuu? Miten henkilöstöltä vaadittava osaaminen muuttuu?**

Miten tutkinnon perustetta tulisi vielä kehittää kokeilussa?

- ◆ Tutkinnon osien tuottama osaaminen?
 - Ammatillinen tietoperusta ja sen huomioon ottaminen?
 - Osaaminen ja taito tehdä työtä erilaisissa toimintaympäristöissä?
 - Jatko-opintokelpoisuus korkea-asteelle?
 - Automaatio, digitalisaatio ja robotiikka?
 - Alan työprosessit ja niiden osat?
 - Laatu?
 - Asiakaspalvelu ja yrittäjyys?
 - Kielitaito?

- ◆ **Sote:n perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien kokonaisuudistus käyntiin!**

OPETUSHALLITUS

KIITOS

